GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 110.** 24. Września 1823.

U w i a d o m i e n i e.
Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyymuie się prenumerata ćwierćroczna od 1. Października do końca Grudnia r. b. za ZR. Cztery kr. 48 w M. K. albo ZR. Dwanaście W.W. a to we Lwowie w Expedycyi C. K. zwierzchnego Urzędu pocztowego, a na prowincyi we wszystkich C. K. pocztach prowincyynych.

Wiadomości kraiowe.

— Ze Lwowa. —

Jego C. K. Apost. Mość naywyższą uchwałą z d. 25. Lipca r. b. raczył na Seym d. 15. Października odprawić się maiący, nayłaskawiey mianować pierwszym Królewskim Kommissarzem C. K. rzeczywistego Podkomorzego i Komandora C. Austr. orderu Leopolda oraz naywyższego Sokolnika koronnego i dóbr posiadacza Ignacego Hrabiego Skarbka; drugim, Miecznika koronnego Galicyyskiego i dóbr posiadacza Kawalera Uruskiego.

U w i a d o m i e n i e.

Gdy stosownie do opisu przywileiów przez Nayiaśnieyszego Pana Stanom Królestw Galicyi i Lodomeryi nayłaskawiey nadanych, sześcioletnie urzędowanie w Wydziale Stanowym iednemu Członkowi z Stanu Duchownego, iednemu z Stanu Magnatów, i iednemu z Stanu Rycerskiego w roku teraźnieyszym kończy się; przeto wybory na wakuiące tym sposobem trzy mieysca w Wydziale Stanów Galicyyskich na dalsze sześć lat odbywać się będą na przypadaiącym Seymie dnia 15. Października r. b. Na Deputowanych trzech tych Stanów, mogą tylko tacy bydź wybieranymi, którzy do iednego z tychże należą.

Uwiadamiaiąc o tém obywateli głos na Seymie maiących, wzywaią się ci wszyscy, którzyby o te zaszczytne mieysca i cześć służenia swoiey Oyczyznie ubiegać się chcieli, ażeby prośby swoie w tym celu wraz z dowodami, stosownie do przepisanych prawideł Jego Excellencyi JW. Gubernatorowi i Prezesowi Stanów wcześnie podali.

Kurs Wiedeński z dnia 16go Września: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 1/8. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. ——. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 103 1/8. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. ——— Kurs na Augszburg za 100 Kur. 98 3/8 Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 905 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Angielskie zawieraią wyrok Kolumbiński z d. 9. Czerwca, mocą którego ogłoszona iest za nieważną pożyczka Zei, uznano wszelako powstały przez nią dług Stanu i kazano zalikwidować. Wyszło prawo skutkiem którego Rząd umocowany został nową zaciągnąć pożyczkę złożoną z 30 milionów dollarów.

H i s z p a n i i a.

Dnia 25. Sierpnia w dzień S. Ludwika o 4 po południu przeglądał Marszałek Oudinot w Prado w Madrycie wszystkie Francuzkie woyska tak będące w stolicy, iak i z okolic przybyłe. Jenerał Quesada przyłączył do woyska Francuzkiego dwa swoie naypięknieysze nowo uzbroione i umundurowane bataliiony. Po skończonych popisach woyskowych dawał Margrabia Talaru obiad na 64 osób, na którym znaydowali się członkowie Rejencyi i ciała dyplomatycznego, Ministrowie, Hiszpańscy Grandowie, wreście Francuzcy i Hiszpańscy Jenerałowie.

Następuiące są naynowsze wiadomości z Puerto de Santa Maria z d. 26. Sierpnia, umieszczone w Gwiazdzie z d. 4. Września: »Dnia wczorayszego iako w dzień S. Ludwika oglądał Xiążę Wódz naczelny wszystkie dotąd ukończone okopy. Nieprzyiaciel mało dawał ognia. Roboty nasze posunęliśmy już aż do Cortadura. Obronę Trocadero powierzono teraz milicyiom, a pułk Królowey odwołano do Kadyxu. Stanowisko w Trocadera iest teraz dla nas naywiększey wartości, a oblężeni

wiedzą o tém bardzo dobrze. W ostatniey woynie nie byliśmy panami morza; Trocadero więc mało nam mogło czynić korzyści. Teraz zaś, gdy zaymiemy Matagordę, okręty nasze będą mogły zbliżyć się do naszego lądowego woyska, a bombardowanie Kadyxu, które z Trocadero nie mogło bydź rozpoczęte, nastąpi pod zasłoną bateryiów w Matagorda.— Kontr-Admirał Hamelin prosił o uwolnienie, mieysce iego zastąpił tymczasowo Admirał des Rotours.«

Taż sama gazeta donosi z Madrytu pod d. 28. Sierpnia: »Podług doniesień z Kadyxu z d. 22go Król Jmć miał się dobrze. Przyprowadzono kilku ieńców do Puerto S. Maria, których zabrali żołnierze pracuiący przy okopach pod Trocadero. Było między nimi dwóch municypalnych Madrytu. Siła morska maiąca działać przeciw Kadyxowi pomnaża się z dniem każdym. Do Rotty przybyło 32 statków z San Lucar i z Sewilli. Za pomocą tych małych okrętów będziemy mogli z bliska dawać ognia na Kadyx. Naymnieyszy statek, któryby odtąd chciał wpłynąć do portu Kadyxkiego, zatopiony będzie.« — Między owemi 3000 woyska przybyłemi dnia 23. do Puerto S. Maria był także paradny oddział Szwaycarów stoiący w Andujar. Ze względu podziwienia godney karności wart iest, ażeby walczył razem z Francuzami. Owa nieporównana czynność panuiąca między morskiem i lądowem woyskiem zapowiada nam wielkie zdarzenia. Mówią, że z tysiąca dział należących tak do floty, iak i do woyska Francuzkiego będą w równym czasie dawać ognia na Kadyx. Przeięto doniesienie Jenerała Torrijos do Stanów datowane z Karthageny d. 10. Sierpnia. Donosi w niem o napadnięciu przez woysko Francuzkie na przedmieście St. Antoniego d. 7. Sierpnia, przyczém Jenerał artyleryi Hiszpańskiey Don Pablo Miranda, dwóch Officerów i stoiący na podsłuchach żołnierz z pułku iedności dostał się w ręce Francuzów.— Riego przybył d. 17. Sierpnia do Malagi dla obięcia dowództwa nad tamteyszém woyskiem, które podawano na 2500 ludzi. Jedna część woyska tego będzie kapitulować, a druga chce oczekiwać Francuzów; do tey ostatniey należy dragoniia Królewska i pułk Gallicyi. Osada Malagi utraciła wiele woyska przez zbiegostwo, a wielu Officerów nie chce służyć pod Jenerałem Riego, iak na przykład Zarco del Valle, który d. 20go poddał się w Granadzie.

Gwiazda donosi także, że Jenerał Porucznik Conchy dowodzca oddziału opasuiącego Pamplunę umarł na ból w piersiach.

Monitor z d. 5. Września umieścił następuiące doniesienie Jenerała Majora woysk Pireneyskich o woyskowych działaniach pod Kadyxem od czasu przybycia Xiążęcia Angouleme.

Xiążę Angouleme przybywszy d. 16. Sierpnia do Puerto Real rozkazał Jenerałowi Porucznikowi Wice-Hrabiemu Dode dowodzcy Inżynierów przy woysku, opatrzyć liniią od Trocadero aż do Santi Petri. Potém posłał Xiążę Jmć trzeci pułk gwardyi z Santa Maria do Puerto Real, ażeby wspólnie z 36tym liniiowym pułkiem użyty był do rzeczywistego uderzania na Trocadero.

Uderzenie na Trocadero. Dnia 20go, 21go, 22go, 23go, 24go i 25go pracowano nad bateryią Angouleme uzbroioną sześcioma 24 funtowemi działami, a roboty posunięto aż do drugiey równoległey linii, która dziś wystawioną była na 15 sążni. Bateryią o sześciu haubicach wystawiono po prawey stronie pierwszey równoległey linii, celem strzelania w sam środek Trocadero, i bronienia Rio-San-Pedro przeciw puszkarskim szalupom. Inną bateryią wystawiono w środku i z tyłu za drugą równoległą liniią. Do tego ieszcze w samym środku wystawiono bateryią z moździerzy za obiedwoma wspomnionemi bateryiami. Nakoniec piąta bateryia cztéroma haubicami naieżona, wznosi się po prawym brzegu San Pedro maiąc z tyłu Trocadero, któremu zagraża sześć 24 funtowych dział, czternaście 6 calowych haubic i 2 pół dziesięto calowych moździerzy.

Uderzenie na Santi-Petri. Z tey strony wznosi się bateryia o czterech 24 funtowych działach skierowanych naprzeciw redutom broniącym wstępu do kanału Santi-Petri; ale i tu, iak i pod Trocadero nadarza piasek naywiększą trudność w robotach. Trzeba będzie używać worków ziemią nabitych i beczek.

Przygotowania do podpłynienia. Skoro tylko d. 19go przybyło 6 bataliionów drugiego oddziału do Xeres, posłano ie ieszcze tego samego dnia do Roty. Dnia 20go, 21go i 22go rozstawiano pięć bataliionów gwardyi przybyłych z Madrytu, trzy na tém samém mieyscu, a dwa w Santa Maria. Już zgromadzono w Rota sześćdziesiąt barek, z których każda 50 ludzi mieścić może. Podzielono ie na dywizyie, w każdey z nich umieszczono po 10 barek z dowodzcą i ze sternikiem. Puszczaią ie na morze, by ie do pływania przy-

zwyczaić. Pięćset ludzi z brygady Ordonneau wsiadło na flotę.

Flottyla. Puszkarskich szalup albo bombardów danych pod zarząd Admirałowi iest 36, licząc w to także i owe lekkiego wagomiaru, które do blokady użyte będą. Wkrótce będzie miał także 30 do użytku zdolnych haubic i 10 bombardów.

Siła morska. Kontr-Admirał Hamelin dostał z Francyi fregatę Cybelę i bryg Bretonne. Dwie korwet naszych a iedna Portugalska połączyły się także z eskadrą, lecz podług zamiaru rządu Portugalskiego mogą one bydź tylko użyte do blokowania. Rozpatrywano się w zachodniey stronie wyspy Leon, szukaiąc bezpiecznego mieysca wylądowania.

W główney kwaterze z Puerto de Santa Maria dnia 26. Sierpnia 1823.

Na rozkaz JKrólewic. Mości:
(*podp.*) Jenerał Major
Hrabia Guilleminot.

Po niżey umieścił Monitor następuiące doniesienie Marszałka Moncey do Ministra Woyny datowane z Torredembarra d. 28. Sierpnia o 11 godz. wieczorem:

»Miałem zaszczyt w moiem ostatniem doniesieniu z Torredembarry pod d. 26. Sierpnia uwiadomić JWPana, że dnia następuiącego miałem wyruszyć do Valls, gdzie stała brygada Tromelina i woysko będące pod sprawą Barona d'Eroles. Dnia 27. z początkiem dnia udałem się w pochód z dwoma kompaniiami piechoty. Baronowi Berge, iako starszemu polnemu Marszałkowi, zdałem dowództwo nad woyskiem, które opanowało Torredembarrę i stanowisko Altafulli. Poleciłem Jenerałowi temu, ażeby d. 28go opatrywał Tarragonę. Nieprzyiaciel, który może wiedział o moim odieździe i spodziewał się, że iedna część woyska póydzie ze mną, osądził tę chwilę bydź pomyślną dla siebie i przedsięwziął uderzenie na Altafulla. Dnia 27go o pół do 8 godziny z rana opuściło Tarragonę 5,000 piechoty, z 250 końmi i z dwoma haubicami o 6 działach. Woysko to postępowało przez Altafulla. Jenerał Berge dowiedział się o tych obrotach od żołnierzy stoiących na czatach koło kaplicy S. Antoniego, która panuie nad całą okolicą. Natychmiast poczynił rozporządzenia gotuiąc się do przyięcia nieprzyiaciela.«

»Przed Altafullą na prawym brzgu Gayi ciągnie się rząd równoległych wzgórków ku lewey stronie tey rzeczki. Na będących po lewey stronie od głównego gościńca Tarragony stoi kaplica S. Jana, którą zaięła kompania 31go liniowego pułku. Nieprzyiaciel podzielił się na trzy kolumny, iedna złożona z 1,200 ludzi szła ku kaplicy S. Jana; druga szła gościńcem: Miała w sobie trzy bataliony piechoty i iazdy w każdym po 500 ludzi. Trzecia kolumna maiąca więcey iak 2,000 żołnierzy, zwróciła się kierunkiem ku Riera.«

»Ich zamiarem było udać się z tego mieysca do Torredembarry i tak odciąć nasze działaiące linie. Jenerał Montgarde z dziesięcoma kompaniiami 31go liniiowego pułku składaiącego iednę część iego brygady szedł do kaplicy S. Jana, a część szóstego pułku strzelców z dwoma górzystemi haubicami rozstawił na głównym gościńcu, którego oprócz tego 2 8funtowe działa broniły. Reszta 6go pułku strzelców została na odwodzie. Jenerał Achard kazał drugiemu batalionowi pierwszego lekkiego pułku piechoty zaiąć wieś Riera. Ośmnastym liniowym pułkiem pokrył przestrzeń dzielącą wieś od głównego gościńca. Z tyłu za sobą rozstawił szwadron strzelców 23go pułku należących do iego brygady, Dwa bataliony trzeciego liniowego pułku składały oddział posiłkowy pod sprawą Jenerała Fautin des Odoarts.«

»Atak na kaplicę S. Jana odparto z naywiększą mocą. Ażeby odpowiedzieć na pięćkrótne ze strony nieprzyiaciela uderzenie, odparł go 31szy pułk liniowy bagnetami i zmusił do odwrotu. Nieprzyiaciel opanował wierzchołki pagórków będące po prawey stronie drogi do Tarragony. Jenerał Achard i Pułkownik Fitz-James na czele 18go pułku uderzyli na niego orężem w ręku i odpędzili go z tamtąd zadawszy mu wprzódy nie małą klęskę. Obroty te wspierał wyraźnie ogień górskich haubic i brygady Acharda. Drugi batalion 1. lekkiego pułku odparł z tą samą siłą i z tym samym skutkiem kolumnę wdzieraiącą się do Riera. Nawet bez pomocy naszych odwodowych oddziałów ze wszystkich stanowisk odparte woyska Konstytucyyne cofnęły się pod mury Tarragony. Ścigano ie aż do tak zwaney »wieży Scypiona.«

»Wkrótce po moim przybyciu do Valls uwiadomił mnie Jenerał Berge o uderzeniu na stanowisko Altafulla. Valls od tego stanowiska oddalony iest prawie na mil pięć; postanowiłem przedsięwziąć obroty ku prawey stronie nieprzyiaciela, który posunął się aż do Caltlar. Natychmiast wydano rozkazy, ażeby Baron d'Eroles pośpieszył ku Angelarga, a Jenerał Tromelin ku Secuitu. Ja stanąłem na czele tego woyska. Oddaliwszy się o mil trzy od Valls, dowiedziałem się o odwrocie kolumn

nieprzyiacielskich. Woysko, które wraz ze mną wyruszyło, dostało rozkaz powrócić na swoie stanowiska.«

»Nieprzyiaciel zostawił koło 60 trupów na poboiowisku. Ilość iego ranionych była dosyć znaczną. Nam 5 zabito, a 80 raniono, między którymi 20 niebezpiecznie. — Przyłączam JWPanu spis imion podoficerów i szeregowych, którzy się osobliwie wyszczególniali.«

»Główne rozpoznawanie Tarragony nastąpiło dnia dzisieyszego. Nieprzyiaciela odparto ze wszystkich stanowisk i wypędzono do miasta. Zbliżono się ku twierdzy na wystrzał karabinowy. Powziąwszy wiadomość od dowódzcy brygady będę miał honor opisać JWPanu szczegółowo tę potyczkę tyle zaszytu przynoszącą czwartemu oddziałowi.«

»Z kolumnami lewego skrzydła wróciłem do Torredembarry.«

»Mam zązczyt i t. d.«

»Marszałek Moncey.«

(Następnie wspomniona lista podoficerów i szeregowych.)

Niemcy.

Flora, wychodząca w Monachium, donosi, co następuie: »Królewsko - Pruski nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Jenerał Porucznik de Zastrow oddał d. 2. Września w Nymfenburgu Królowi Jmci Bawarskiemu i Jego dostoyney małżonce list od swoiego Monarchy prosząc o rękę Xiężniczki Elizy, trzeciey córki Króla Jmci Bawarskiego dla Następcy Pruskiego Tronu. Król Jegomość noszący równie w swoiém sercu, tak szczęście swoich dzieci, iak i Ludu swoiego, przystał z ukontentowaniem na ten związek, który łącząc dwa możne panuiące Domy skoiarzy także dwa sąsiednie Narody, przeznaczone, ażeby się wzaiem kochały i szanowały.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 16. Września donosi z Konstantynopola z d. 25. Sierpnia:

Dschanib Efendi znany i za granicą w naynowszych politycznych układach z Portą złożony został z urzędu Tschausch - Baszy (Marszałek Państwa.) To tak prędkie postanowienie W. Sułtana zrobiło nie mało wrażenia. Dschanib Efendego szanowano wszędzie iako nayrozstropnieyszego, nayuczeńszego i naydoświadczeńszego z Tureckich Ministrów, który iest oraz także bardzo rzetelnym człowiekiem. Zawsze maiąc surowy i nieugięty charakter we wszystkich obradach względem teraźnieyszego położenia rzeczy był iednakowy i często odnosił przewagę nad naradami innych Ministrów podaiących łagodne środki, uległość i poświęcenia. Ale ponieważ zbliżył się czas ten, gdy dotychczasowe układy ze sprzymierzonemi Dworami stanowczy odbiorą skutek, oddalenie Dschanib Efendego uważać należy za pomyślną wróżbę, a publiczność obiecuie sobie ztąd, że się powrócą znowu przyiacielskie stosunki ze wszystkiemi zagranicznemi Mocarstwami.«

»Pokóy z Persyią podpisano w Erserum dnia 15. Lipca, a Redschib Efendy mianowany Posłem na Dworze Teherańskim wyiechał ztąd z potwierdzeniem pokoiu d. 12. w. m. Traktat pokoiu nie iest ieszcze wiadomy, lecz wiémy podług pewnych wiadomości, że na mocy tego traktatu przywrócony będzie stan rzeczy, iaki był przed woyną, że oddane będą obopólne zdobycia i utrzymany dawny obręb granic.«

»Wiadomości o działaniach woiennych przeciw powstańcom są tak niedostateczne, wątpliwe i sprzeciwiaiące się iedne drugim, że byłoby wielką smiałością nawet wspomnić o nich cokolwiek. Przekonaliśmy się powszechnie, że będąca w zamiarze wyprawa przeciw Morei wielu podlegała przeszkodom i do tych czas uskutecznioną bydź nie mogła. Powstanie mieszkańców gór południowey Tessalii a szczególnie w dystrykcie Agrapha i pomoc, którą im dosyłały z półwyspu rozmaite oddziały powstańców, to wszystko tak dalece zatrudniało Tureckie woysko z tey strony Isthmu pod Koryntem, że ani myśleć nie mogło o przechodzie do Morei; a Kapudan Basza, którego flota była przeznaczona, ażeby ułatwić i pokryć wkroczenie do Morei, stała ciągle w naywiększéy nieczynności pod Patras i Messalongą. — Z Negropontu i z odnogi Wollo wypędzili znowu Turcy powstańców ze stanowisk, na których się dotąd trzymali. Jest to korzyść, którą Ministrowie W. Porty nie małey sądzą bydź wartości. — Pod Salsoną ponieśli Turcy znaczną klęskę. — Wszystkie te poiedyńcze potyczki nie są ieszcze niczém stanowczém, a ieżeli tegoroczna wyprawa żadnemi innemi nie wyszczególni się zdarzeniami, położenie rzeczy, uważaiąc ie we względzie woyskowym, długo ieszcze wątpliwém zostanie.«

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.